

Historio pri la internacia lingvo, 7-a parto
La volapüka akademio
Claude Gacond, 237-a radioprelego, 1968.04.24 & 27

Cl.- Parolas gesinjoroj Claude kaj Andrée Gacond.

En nia studo pri la lingvo Volapük, antaŭ ol priskribi la tiklajn punktojn, kiujn estus devinta solvi la Volapüka Akademio, ni diros kelkajn vortojn pri tiu institucio mem.

A.- Dum la unua Volapüka Kongreso okazinta en aŭgusto 1887 en München oni rimarkis du prilingvajn tendencojn. Multaj volapükistoj sentis la bezonon reformi la lingvon por igi ĝin pli flekseblan kaj pli facile paroleblan. Sed aliaj adeptoj de Schleyer kontraŭis tiun reformismon.

Cl.- Oni tiam decidis elekti akademianojn por peti ilin respondi al la prilingvaj demandoj. Sed por eviti la venkon de unu tendenco super la alia la volapükistoj, anstataŭ sin doni unu solan gvidanton, elektis du estrojn. La konservema **Datuval** (Inventinto de la lingvo) ricevis novan pompan titolon fariĝante **Cifal** [ĝifal] : Supera Ĉefo. Li posedis veto-raĵton super la laboro kaj decidoj de la Akademio. La agema kaj reformema Auguste Kerckhoffs ricevis la funkcion de Direktoro de la Akademio : **Dilekel Kadema**.

A.- 16 akademianoj estis elektitaj. Tiu akademianaro ricevis la rajton elekti novajn membrojn. Tiel 9, poste 13 novaj akademianoj kompletigis tiun institucion.

Cl.- Por la unua fojo en la homa historio estis elektita per demokrata vojo institucio, kies rolo estis okupiĝi pri la mondlingvo. Ni ne forgesu, ke **volapük** signifas **mondlingvo**. **Kadem volapüka** signifas : **Akademio de la mondlingvo**.

A.- En la revuo *Scienca kaj senpartia volapükisto*

Cl.- (Volapüka titolo : **Volapükan nolik e nepaletik**)

A.- ni trovis informojn pri la akademianoj mem kaj pri ilia laboro. Monaton post monato en tiu gazeto la personeco de tri akademianoj estas prezentata. Ni tiel posedas la fotojn kaj kelkajn sciigojn pri la ĉefaj roluloj de la volapüka dramo. Kiuj estis tiuj homoj ? Por ke vi akiru ideon pri ili, ni tradukos kelkajn el tiuj artikoloj.

Cl.- Kion ni bedaŭrinde ne povas fari, estas imiti la pompan volapükan stilon. En tiu lingvo ekzistas prefiksoj kaj sufiksoj kiuj, simile al nia **eg**, povis pliigi la signifon de la radiko. Aliaj havas honorigan rolon aŭ esprimas admiron. Tiu aspekto de Volapük bone respegulas la regemon de Johann-Martin Schleyer. Jen, kun provo redoni tiun bombaston, la traduko de la kvinlinia informo pri la **Datuval** kaj **Cifal** Schleyer : la majstra Inventinto kaj supera Ĉefo Schleyer :

A.- « *La majstra Inventinto de la mondlingvo naskiĝis en Oberlauda (Baden) en la jaro 1831. Tiu grandioza filologo ekverkis la gramatikon de la mondlingvo la 31-an de marto 1879. Lia tiom grava ideo baldaŭ varbis admirantojn en diversaj landoj kaj hodiaŭ, post nur dek jaroj, mondlingvanoj jam ekzistas en ĉiuj terpartoj. Ne necesas priskribi la laboran gigantecon de la tiom ŝatata majstra Inventinto, ĉar ĉiuj mondlingvanoj jam legis detalan informon pri la vivo de nia Majstrego. Ni nur povas diri : vivu la majstra Inventinto kaj lia Mondlingvo.* »

Cl.- Oni riproĉis al la esperantistoj ilian respektemon al la Majstro. Sed kiel vi konstatis per tiu traduko, la volapükistoj estis almenaŭ dekoble pli adoremaj. Kaj Zamenhof kontraŭis tiun adorem, dum Schleyer ĝin favoris.

A.- Ni traduku nun, kion tiu volapükista gazeto diris pri Auguste Kerckhoffs, la Direktoro de la Akademio.

Cl.- « *La Direktoro de la Akademio de la mondlingvo naskiĝis en Maastricht (Nederlando) la 19-an de januaro 1835. Li studis en la universitatoj de Löwen kaj de Bonn kaj fariĝis doktoro*

Historio pri la internacia lingvo, 7-a parto
La volapüka akademio
Claude Gacond, 237-a radioprelego, 1968.04.24 & 27

pri filologio, oficiro de la Franca Akademio, kavalira moŝto, oficiro de diversaj aliaj kavaliraj ordenoj. Doktoro Kerckhoffs, profesoro pri modernaj lingvoj en la plej alta akademio de Parizo, estas aŭtoro de multaj talentaj sciencaj verkoj redaktitaj en la nederlanda, germana kaj franca, tiuj verkoj koncernas ankaŭ aparte la mondlingvon. Kiel Direktoro de la Akademio de la Mondlingvo li laboras energie por la disvastigo de la mondlingvo. »

A.- Prelegante aŭ skribante pri Volapük Auguste Kerckhoffs ŝatis reliefigi siajn nobeltitolojn. En artikolo li eĉ forgesas paroli pri Schleyer profite nur al si.

Cl.- Inter ambaŭ gvidantoj de la volapüka movado ekzistis reciproka ĵaluzemo pro personaj kaŭzoj. Se oni ekzamenas la fotojn de Schleyer kaj de Kerckhoffs, oni rimarkas, ke ambaŭ viroj estas regemaj laŭ la sama maniero. Ili eĉ tre similas unu al la alia.

A.- La personeco de Kerckhoffs multilate pensigas al tiu de Louis de Beaufront. Ambaŭ viroj troviĝis en simila situacio kaj reagis sammaniere. Avidaj je titoloj kaj gvidaj funkcioj ili trovis, ĉu en la volapüka movado, ĉu en la esperanta movado, grandan laborkampon, kie ili povis centprocente valorigi siajn talentojn de pedagogo, organizanto, propagandisto, advokato kaj teoriemulo. Ili ŝatis senti la admiremon de la publiko.

Cl.- Pedantismo kronis tiun personecon per memfiero kaj netoleremo. Kiam Auguste Kerckhoffs kaj Louis de Beaufront ekperdos la gvidadon super sia movado, tiam ili provos ĝin retrovi en skisma situacio.

A.- En la politika, religia kaj profesia vivo oni ofte renkontas tiun specon da homoj, kiuj lerte dividas anstataŭ favori kunlaboron.

Cl.- Kerckhoffs loĝis en Parizo. Pro tio oni elektis alian parizanon al la funkcio de Sekretario de la Akademio : ***Sekretel Kadema***. Jen por kompletigi tiun homgalerion la portreto de Hippolyte Guigues, la Sekretario de la Mondlingva Akademio, tio, daŭre laŭ tiu volapüka revuo :

A.- Hippolyte Guigues naskiĝis la 10-an de decembro 1849 en Aix (Francio), li studis en la liceo de Marseille. Li estis nomita profesoro pri la franca lingvo kaj matematiko en 1886, profesoro pri desegnado en 1889 kaj profesoro pri stenografio en 1870. Sinjoro Guigues defendis sian landon dum la milito, kiu okazis en 1870-71. Forlasinte la armeon en 1872 li tuj iris al Parizo por studi filologion kaj literaturon. En 1885 li eldonis sian unuan verkon pri stenografio : *Méthode d'ornementation sténographique*. Sinjoro Guigues ekstudis la mondlingvon en 1886 kaj de tiu jaro instruas en Parizo tiun lingvon. Li estis nomita profesoro kaj akademiano en 1887. Lia verko ***Dö bükav*** (*Pri la tipografio*) skribita en la franca kaj en la mondlingvo estis eldonita en 1888. Sinjoro Guigues estas amiko de la sciencoj kaj de la progreso, li konsideras ĉiujn homojn kiel fratojn kaj la mondon kiel sian patrion.

Cl.- Kiel vi konstatas, tiu sekretario de la Mondlingva Akademio estas homo simpatia, kiu iris al Volapük pro idealismo homama.

A.- Lia foto prezentas lin kiel homon magran kun grandega liphararo.

Cl.- Vi aŭdis prelegon el Svislando. Parolis Claude kaj Andrée Gacond. Ĝis reaŭdo !

-oOo-